

Koalitsioonilepe 2025-2027

Downloaded 23.10.2025

Sisukord

6. Energeetika ja keskkond	3
6.1. Energiajulgeolek	3
6.2. Loodusvarad	5
6.3. Kliima, looduskaitse, metsandus	5

6. Energeetika ja keskkond

Koalitsiooni eesmärk on Eesti ühiskonna jõukuse kasv ja parem elukeskkond. Eesmärgi saavutamiseks tagame, et energiavarustus on kindel, lõpphind taskukohane ja tootmine puhas ning Eesti loodusvarasid kasutatakse läbimõeldult ja vastutustundlikult.

Eesti energeetika- ja keskkonnapoliitika soodustab loodusvarade kohalikku väärimdamist, loob ettevõtetele arenguvõimalusi ning tagab nii loodusvarade kui majandusele vajalike ressursside olemasolu ka järgmistele põlvkondadele. Kliimakindla majanduse seadusega anname ettevõtetele pikaajalise investeerimiskindluse. Eesti pikaajalise energiasstrateegia seame uuendatud energiamajanduse arengukavas aastani 2035.

Meile on oluline, et hoiame looduskeskkonda ja elurikkust ning loome võimalusi loodusressursside väärimdamiseks. Soodustame vabatahtlikku looduskaitset ja tagame õiglase kompensatsiooni ühiskondlike piirangute eest. Seadustame, et nii maismaa kui mere pindalast on kaitse all 30% ja 70% Eesti metsamaa pindalast on kasutatav majandusmetsadena.

Viimati uuendatud 24.05.2025

6.1. Energiajulgeolek

13. KINDLUSTAME VARUSTUSKINDLUSE LÄBI KOHALIKU TOOTMISE JA VAJALIKE VÄLISÜHENDUSTE NING HOIAME PÕLEVKIVIJAAAMAD TÖÖKORRAS KUNI UUTE JUHITAVATE VÕIMSUSTE LISANDUMISENI

112. Eesti energeetika tuleviku 10 aasta perspektiivis kinnitame energiamajanduse arengukavas, mille koostame andmepõhiselt ja eksperte kaasates (ENMAK 2035). Tähtaeg IV kvartal 2025.

113. Lisame Eleringile eesmärgi tagada nii varustuskindlus kui ka konkurentsivõimeline elektri lõpphind. Selleks muudame elektrituruseadust ja omaniku ootuseid Eleringile. Tähtaeg IV kvartal 2025.

114. Tagame juhitud vimsuste olemasolu, luues seadusandluses Eleringile vajalikud hoovad reservvimsuste hankimiseks ja uute juhitud vimsuste arendamise toetamiseks. Tähtaeg II kvartal 2025.

115. Otsustame Estlink 3 ja Eesti-Läti 4. ühenduse rajamise ajakava ja trassikoridorid lähtudes Eesti huvidest. Kinnitame Eesti-Läti 4. ühenduse riigi eriplaneeringu. Tähtaeg IV kvartal 2026.

116. Panustame välisühenduste ja muu kriitilise taristu kaitseks koostöös naaberriikidega, kasutades

selleks maksimaalselt EL vahendeid. Tähtaeg I kvartal 2026.

117. Sõlmime Läänemere kriitilise taristu vastupanuvõime tõstmise ühiste kavatsuste kokkuleppe. Tähtaeg II kvartal 2025.

14. SUURENDAME TAASTUVENERGIA TOOTMISVÕIMEKUST

118. Kuulutame välja taastuvelektri vähempakkumise maismaal kuni 2TWh/a mahus, leides koostöös arendajate ja kohalike omavalitsusega viise tagamaks selge tuuleparkide väärtuspakkumise kohalikul tasandil. Selleks valmistame ette vähempakkumise väljakuulutamiseks vajalikud rakendusaktid. Tähtaeg III kvartal 2025.

119. Toetamaks suuremahulise salvestuse turule toomist, töötame välja Euroopa Puhta Tööstuse Leppe alusel finantsinstrumendid, mis arvestavad sotsiaalmajanduslikku mõju. Tähtaeg I kvartal 2026.

120. Toetamaks meretuule turule toomist, töötame välja Euroopa Puhta Tööstuse Leppe alusel finantsinstrumendid, mis arvestavad sotsiaalmajanduslikku mõju ja pikaajaliste taastuvelektri ostulepingute turu käivitamist. Tähtaeg I kvartal 2026.

121. Hoogustame salvestusseadmete rajamist ja avame tarbimise juhtimise turud. Selleks kehtestame tarbimise juhtimise üldreeglid määruses „Elektrituru toimimise võrgueeskiri“. Tähtaeg II kvartal 2026.

122. Jätkame biogaasi tootmise arendamist maksimaalses võimalikus mahus. Selleks töötame välja toetusmeetme biometaanis sisestuspunktide rajamiseks maagaasi ülekandevõrku, koostame biogaasi teekaardi ning muudame vedelkütuseseadust (sh taastuvenergia direktiivi ülevõtmiseks transpordisektoris). Tähtaeg I kvartal 2026.

123. Soodustame taastuvenergia arendamist sobivates kohtades riigimaadel. Selleks teeme ettepanekud täiendavate tuuleparkide rajamiseks sobilike riigimaade enampakkumiste kohta. Tähtaeg I kvartal 2026.

15. VÕIMALDAME TUUMAENERGEETIKA KASUTUSELEVÕTTU NII ELEKTRI- KUI SOOJUSENERGIA TOOTMISEKS

124. Tuumajaama võimaliku asukoha valikuks ja ehitamise peamiste tingimuste paika panemiseks algatame tuumajaama riikliku eriplaneeringu. Tähtaeg II kvartal 2025.

125. Koostame ja võtame vastu tuumaenergia ja -ohutuse seaduse eelnõu. Tähtaeg II kvartal 2026.

126. Valmistame ette tuumaregulaatori loomise, mis alustab tegevust 1. jaanuaril 2027. aastal. Tähtaeg III kvartal 2026.

6.2. Loodusvarad

16. TÄIENDAME LOODUSVARADE VASTUTUSTUNDLIKU KASUTAMISE PÕHIMÕTTEID

127. Jätkame tulevikumaavarade uurimist nende Eestis väärindamise võimaluste väljaselgitamiseks. Teeme edasised otsused teaduspõhiselt ja avalikkust kaasates lähtuvalt fosforiidi ja haruldaste muldmetallide uuringu (FIONA) lõpparuande tulemustest. Tähtaeg III kvartal 2026.

128. Kehtestame kohaliku kasu instrumendi ehitusmaavarade (liiv, kruus) ja turba kaevandamisel ning ajakohastame keskkonnatasusid. Tähtaeg III kvartal 2025.

129. Laiendame kohaliku kasu instrumenti teistesse valdkondadesse, kus see on põhjendatud. Tähtaeg IV kvartal 2026.

130. Koostame koostöös sektori ja teadlastega turbatööstuse teekaardi, mis seab fookusesse olemasolevate kaevandamisalade ammendamise ja taastamise enne uute avamist, turba väärindamise kohapeal ning kliima- ja keskkonnamõju vähendamise. Tähtaeg II kvartal 2026.

131. Kiirendame kasutusest väljunud turbakaevandusala korrastamist ja ökosüsteemide taastamist. Tähtaeg IV kvartal 2026.

6.3. Kliima, looduskaitse, metsandus

17. SEADUSTAME EESTI KLIIMAEESMÄRGID

132. Pikaajalise investeerimiskindluse tagamiseks ja sektoriaalsete kliimaeesmärkide kokkuleppimiseks võtame vastu kliimakindla majanduse seaduse. Tähtaeg II kvartal 2026.

133. Määrame valdkonniti puhtale majandusele ülemineku trajektoolid aastani 2050. Koostame sektoripõhised teekaardid, mis toetavad konkurentsivõimet, lisandväärtuse kasvu ja arvestavad sotsiaalmajanduslikku mõju. Tähtaeg I kvartal 2026.

134. Vähendame Eesti CO2 jalajälge ja kasutame avalike hoonete ehitamisel maksimaalselt kodumaist puitu. Uuendame selleks RKAS-i omanike ootuseid. Tähtaeg III kvartal 2025.

18. VÄÄRTUSTAME EESTI LOODUSKAITSET

135. Säilitame olulised loodusväärtused, anname kindluse maaomanikele ja tagame ettenähtavuse planeerimisel ning ressursi kasutamisel. Määrame selleks looduskaitseaduses kaitsealuse maa piiriks 30% maismaast ja merest. Seadustame vabatahtliku eralooduskaitse. Tähtaeg IV kvartal 2025.

136. Viime lõpule kavandatud kaitsealade loomise, olemasolevad piirangud metsamaal täienevad peamiselt vaid veel säilinud loodus- ja põlismetsadega riigimaadel. Tähtaeg I kvartal 2027.

137. Kinnitame riigimaadel loodus- ja põlismetsa kriteeriumid. Tähtaeg I kvartal 2026.

138. Toetamaks looduse hoidmist õiglasel ja motiveerival viisil, seadustame eralooduskaitse ning edendame vabatahtlikku ja lepingulist loodushoidu. Täiendame looduskaitseliste piirangute hüvitamise võimalusi väikemetsaomanikele, töötades välja metsa kasutusõiguse ostu meetme ning uuendades metsatoetuste süsteemi. Tähtaeg IV kvartal 2026.

139. Tõstame looduskaitsealade kvaliteeti, keskendudes elupaikade ja liikide seisundi parandamisele, seiremeetodite täiendamisele ja mitmekesistamisele ning teadmispõhisele haldamisele ja koostööle osapooltega. Hindame regulaarselt liigikaitse tulemuslikkust ja arendame Eesti Looduse Infosüsteemi. Tähtaeg IV kvartal 2026.

140. Ruumiline planeerimine peab toetama kvaliteetset elukeskkonda ja looduse hüvede pakkumist, milleks uuendame kohaliku tasandi looduskaitsealade määratlemist ja hüvitamiskohustuse põhimõtteid ning ajakohastame rohevõrgustiku regulatsiooni. Tähtaeg IV kvartal 2025.

141. Tugevdame Eesti looduskapitali, rakendades ökosüsteemide taastamise tegevuskava, ja loome alused linnade elurikkuse suurendamisele. Võtame vastu looduse taastamise kava. Tähtaeg IV kvartal 2026.

142. Vähendame keskkonnalubadega seotud bürokraatiat, tagades kõrged keskkonnakaitsenõuded, ning reformime keskkonnamõju hindamise protsessi, mille tulemusel kiirendame ja lihtsustame menetlusi. Tähtaeg IV kvartal 2025.

19. METSANDUSES LÄHTUME PÕLVKONDADE ÜLESE JA KESTLIKU METSANDUSE PÕHIMÕTETEST, ET OLEKS TAGATUD METSA TERVIS JA KESTMINE JÄRGMISTELE PÕLVKONDADELE NING INVESTEERIMISKINDLUS METSANDUSSEKTORILE

143. Võtame vastu metsanduse arengukava aastani 2035. Tähtaeg IV kvartal 2025.

144. Seame pikaajalised metsapoliitika põhimõtted, milleks uuendame Riigikogu otsust "Eesti metsapoliitika heakskiitmine". Tähtaeg IV kvartal 2026.

145. Tagame metsaseaduse alusel põhimõtte, et 70% Eesti metsamaast on majandusmetsana majandatav ilma täiendavate piiranguteta, arvestades metsade olulisi funktsioone – ökoloogilisi, kultuurilisi, sotsiaalseid ja majanduslikke. Tähtaeg IV kvartal 2025.

146. Vastupidavad ja hästi hooldatud metsad võimaldavad puitu paremini väärindada, mille tagamiseks suurendame majandusmetsade juurdekasvu ja vastupanuvõimet, et kujundada kliimakindlaid ja mitmekesiseid erametsasid. Töötame välja KIKi metsatoetuse uue kontseptsiooni. Tähtaeg IV kvartal 2025.

147. Soodustame kõrgema lisandväärtusega puidutööstuse arengut Eestis, sh puidu keemilist väärindamist, tagades sujuvad protsessid planeerimises ja loastamises. Tegevused kirjeldame kliimakindla majanduse seaduse valdkondlikus teekaardis. Tähtaeg I kvartal 2026.

148. Teadmispõhiste ja usaldusväärsete otsuste tegemiseks kaasajastame metsanduse seiret ja andmestikku. Tagame kaugseire meetoditega operatiivse raieinfo. Tähtaeg II kvartal 2026.

149. Raiemahtude ning päritolu jälgitavuse jaoks digiteerime metsa- ja raieandmed ja uuendame metsaregistrit. Tähtaeg IV kvartal 2025.

Viimati uuendatud 24.05.2025